

LUMINA PENTRU TOȚI

Nu este mărire fără virtute; dar nici virtute fără lumină. Deci lumină înainte de toate

Națiunea ce mai mare este aceea care are cele mai multe școli.

Școala este arma viitorului.

Familia și școala trebuie să lucreze împreună la educația copiilor.

Școlul principal al educației este formarea caracterelor energice și morale. Educația și ajunge școlul prin ajutorul instructorilor.

Revistă ilustrată de encic'opiedie și de pedagogie pentru luminarea poporului

Director : ENIU D. BALTÉNU

Redacția și Administrația se află la pensionatul Eniü-Bálténu, Calea Moșilor, 138

Cuprinsul No. 9. 1, La mormântul anului 1885 și la pragul lui 1886.— 2, Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți oameni mari.— 3, Orfanii (poesie).— 4, Ce trebuie să se facă pentru cultura mică a țaranului.— 5, Formarea caracterului.— 6, Metodele de învățământ.— 7, Maxime culese din dogmele vechilor înțelepți.— 8, Enigma silabică îndoită.— 9, Șarade.— 10, Cuvânt rombic.— 11, Deslegări.— 12, Bibliografie.— 13, Corespondență.— 14, Anunț.

Apare de 2 ori pe lună în 24 pagine, sau o dată în 48 pagine.

Abonamentul pe an 10 lei, pe 6 luni 6 lei
Pentru streinătate 15 lei pe an.

BUCURESTI

TIPOGRAFIA CURȚII REGALE, Proprietari F. GÖBL FR
12. — Passagiul Român. — 12.

1885

Opere apărute de *Eniu D. Băltănu* :

Studii asupra poezii didactice la Eleni, 4 lei— Discurs asupra stilului de Bufon traducere 30 bani. — **Metodul de a învăța p copii cu înlesnire scrierea și citirea dupe procedura fonomică, 35 bani** (epuisată) — **Învățământul intuitiv, lecția I, 20 bani; Lecția II 30 bani.** — **Carmen Sylva, ilustrată, 30 bani.**—**Studiul naturii, cârticea I, 30 bani.**

Se află de vândare la librăria Frații Ioniți, Strada Șelari, și la administrația acestei reviste.

«LUMINA PENTRU TOȚI»

Cuprinsul numerilor apărute :

No. 1 Prospecul — Apelul — Enciclopedia — Pedagogia. — Educațiunea. — Carmen Sylva. — Învățământul intuitiv pentru copii de ambele sexe după metoda și procedeul lui Pestalozzi și Froebel. — Surdo-muți și metoda de a învăța să vorbească — Moșii noștri — Victor Hugo. — Școlile particulare — D'cto și fără arginți. — Studiul naturii — Ce este de făcut pentru viața carea Românii din punctul de vedere economic? — Școlile sătești din Ilfov sufer de un mare rău — Mai am un singur dor (poezie) — Loce în vitorul edificii al Ateneu ui. — Diverse. — Bibliografie — Anunțuri — Acest număr are două ilustrații.

No. 2 Pestalozzi — Pedagogia lui Pestalozzi — Cum Gertruda învață copiii să — Carmen Sylva (urmare și fine) — O mulțumire — Glossă (poezie). — Educațiunea în mare și în mic — Biserica — O biserică zugăvită după regulile artei — Surdo-muți Stejarul în România — O aruncătură de ochi asupra Educațiunii — Școlile Sătești și conștinț didactice — Li e arma populară — Suferințele școlilor sătești. — Docorul fără arginți. — Diverse — Bibliografie — Corepondență. — Anunțuri.

No. 3 Învățământul intuitiv — Cum învață Gertruda copiii săi — Surdo-muți. — Distribuția pomelor la școlile din Băria. — Apel — Studiul naturii. — O aruncătură de ochi asupra Educațiunii — Diverse — Bibliografie. — Sarada. — Anunțuri.

No. 4 Tesauri pedagogice — Întelesele copiilor — Surdo-muți — Scrierea și citirea — un Gertruda învață copiii săi. — Distribuția pomelor la școlile din Băria. — În loc de răspuns revistei «Contemporanul». — Mire sârbătoare școlară rurală sau din Șolcan și școlile sătești. — Bibliografie — Sumare de reviste — Delegații. — Anunț.

No. 5 Ceva desp e viața lui Jean-Jacques-Rousseau — Metodele lui J. J. Rousseau și Pestalozzi. — Epigrame (poezie) — Scrierea și citirea. — Metodele de învățământ. — Episod din Buceu — Surdo-muți — O plumbare prin școlile Chinei — Învățământul intuitiv. — Cum învață Gertruda copiii săi — Doctorul fără arginți — O aruncătură de ochi asupra educațiunii. — În loc de răspuns revistei «Contemporanul» — Biografie — Diverse. — Enigme — Anunț.

No. 6 Studiu pedagogic — Metodele de învățământ. — Școlile de adevărat? (O discuție de Abaonilor) — Cum învață Gertruda copiii săi. — În loc de răspuns revistei «Contemporanul». — Surdo-muți și metoda de a învăța să vorbească. — Școlile din Botoșani (Macedonia). — Literatură Populară [poezie] (dece de abuză! Gh. Citoi și Junata din gura sătenilor). — Piciora podului Frân — O aruncătură de ochi asupra Educațiunii — Loda mare tinerilor argeseși — Erăși școlile populare [Județul Prahova] — Diverse — Sfaturi bune. — Enigme — Desegănuț de Enigme. — Înșințare. — Anunț.

No. 7 Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți oameni mari — Maxime și proverbe în mare și în mic — Despre cămăci în genere — Metodele de învățământ. — Gh. Citoi. — Cum învață Gertruda copiii săi — Școlă prietă din anunt de vedere grece — O aruncătură de ochi asupra Educațiunii — Învățământul intuitiv. — Vrei să citești cărți frumoase în limba românească? — Literatură populară. — Deschizute pentru sepi. — D'cto și fără arginți — Ghicitoi adunate din gura sătenilor — Diverse. — Sarada. — Amomogri — Cuvânt pătrat. — Delegații — Corepondență — Anunț.

No. 8 Înca ceva desp e J. J. Rousseau — Foma ca caracterelor — Pedagogia practică — O aruncătură de ochi asupra educațiunii [fine] — Maxime cuese din digne e vechilor înțelepți. — Literatură populară. — Descăntece — Sarada — Delegații de sarada. — Anunț.

LUMINA PENTRU TOȚI

Revistă ilustrată de enciclopedie și de pedagogie pentru luminarea poporului

DIRECTOR ENIU D. BĂLTĚNU

La mormântul anului 1885 și la pragul lui 1886

Sintem puținii la număr, noi Români, în comparație cu popoarele mari din Europa. Și apoi și acești puținii sintem așa de ră-pândiți. Partea ce mă însemnată e sub cerul limpede al *Români-ii libere*, aspiră la un viitor frumos. O altă parte subjugată, duce sarcina vieții între Tisa și Carpați. Băsarăbénul stă trist pe malurile Prutului și oftază adânc vedând din coci satele, unde noi sintem stăpâni. Românul Macedonén cântă duios din fluier pe cotele Pindului și ca din poveste își aduce aminte despre vorbele părinților săi, de la cari au auzit despre noi Români cari avem o țară cu munți frumoși și câmpii mănoase, străbătute de riulețe cristaline.

De oră căi am fi și or cât de imprăștiati, în noi o inimă bate, pieptul nostru de un singur dor este cuprins. În dulcele noastre ore de repaos un singur vis fermecător ne coprinde: adică de a ne *ridiva*, de a ne face încă odată mari, de a ne arăta demni de strămoșii noștri cei mari.

Oră unde vei da peste un Român, fie că-l află la cornele plugului, la turmele sale de oi, oră în vâlmășcla orașelor mari, vei recunoște în el un fiu de ai Romei, vioiu, vorbăreț și mândru de nația sa.

Și avem cu ce să ne fălim noi Români căci suntem un popor trainic, plin de viață. Asta o dovedește trecutul nostru. Trecuta peste noi toate ordele barbare câte s'au ivit în Europa. Popore mari au fost strivite împărății zdrobite și noi Români am rămas tot în picioare!

Și câmpiile bulgare udate de sângele vitejilor noștri ostași adevăresc, că sub atâtea furtuni ce au trecut peste capetele noastre, noi n'am degenerat ci ne am păstrat toate acele calități pe cari le au avut strămoșii noștri.

Nu încetat lupta pentru noi nici acum. Trăim încă și acum timpuri de gré cumpănă. S'a schimbat numai câmpul de luptă. Nici de ce ană nu a trecut încă de când ne luptam cu arma în mână pentru *independență* și de atunci într-o resuflare luptăm pentru *viitor*. Atunci ne luptam în *resboiu*, acum pe terenul *cul urei*. Ore fi vom și pe acest teren așa de victorioși?! Asta nu o știm, o sperăm însă. Tot ce putem face este să ne unim toți Români din cele patru unghiuri ale Dacii și să lucrăm

din rășputeri la opera cé mare de ridicarea acestuî popor la acel nivel de cultură, la care se află celelalte state civilizate.

Și cine o pôte face acesta ? Toți acei din noi, cari știu carte.

Preoții predicând iubirea și înfrățirea de pe amvon ; profesorii altoind idei sănătose în fragedele inimî ce le sînt incredințate pentru a le cultiva, jndecătorii făcînduse soldații dreptății, fără să le lipsescă căldura inimei pe lângă rēcēla cu care pronunță sentințele ; țiarșiții ridicând profesiunea lor la gradul ce merită presa. Acest factor al culturēi și țiinduse departe de curentul care face un meșteșug urit dintr'un scop înalt, și mai presus de tôte *stăpînitorî țilei* să nu uite că *trebuie* să fie mai mult *părinți* ai acestei țeri, de cât *stăpînitorî* !

Nu mai făcînd astfel *țilele de grele încercări* ne vor afla gata pe toți, Româniî vom fi *un corp și un suflet* !..

Să ne unim în cugete, în simțiri, să jurăm solemn că vom lucra din puteri pentru ridicarea némului nostru, și numai așa vom fi demni de numele de Român.

Să facem toți așa în cât țicînd *Român* să se înțelgă de or-cine că este vorba de un om plin de viață, învțăat, vitéz și plin de virtute.

Și trebuie să simțim multă bucurie noi dascăliî, gîndindu-ne că putem face mult *în interesul națiunî*. Dar, dacă pîn'acum n'am putut isbuti în acéstă privință, apoi în anul care începe mâine să sperăm că vom face mai bine, căci ađi ; în abisul trecutului un an dispore și pe orizontul viitorului cu rađe tainice începe a străluci un an nou.

Ôre acest an nou, ce ascunde în sinul sēu pentru noi ? ! : Ne aduce bucurie, fericire ori glorie, sau vijeliî se apropic iarășî de noi ? !

Nu știm . . . Tot ce putem face, este să culegem experiențe din trecut, și să ne uităm bărbătește în viitor.

Să aprindem noi înșine facla, care să ne lumieze, care să ne povățuească în viitor, dar să nu ne lăsăm în voia întêmplării.

Insă acéstă faclă este educațiunea !

Să lucrăm decî a da educațiune poporului !

Israelițiî, când le-a sosit țiuva de eliberare au uns ușa cu sânge din mielul paștilor, ca ângerul resbunării să-î cruțe, iar ângerul povățuitor să-î cunoască.

Noi să luminăm fie care familie cu facla educațiunii și atunci va sosi și *mântuirea* noastră ! . . .

Să ne unim cu teții pe lângă stindardul ce represintă *educațiunea*, și să fim convinși atunci, că vom ajunge la limanul dorit.

Vom scôte atunci la lumină acest popor de atâtea ori impilat de streini și de timpurile grele, fericirea ni se va arăta atunci și noē cu o față mai veselă

Este un obicei așa de frumos la popórele culte de a face urări la țile mari și mai rles la anul nou ; dar numai că asemenea urări sînt adese numai de formă.

Noi cei cari citim șirurile acestei reviste care împrăștie *lumină*, noi

nu avem nici un interes de a căuta forme goale, și avem cauze mari de a ne felicita unii pe alții; de a ne pofti un an nou fericit și plin de bucurii.

Lucrăm toți aceeași țarină plină de spini.

Toți întâlnim aceeași rezistență în calea noastră adică întunericul și simțim toți aceeași bucurie : *când isbutim să spargem acest întuneric.*

Să ne urăm dar d-n adâncul inimei *putere pentru a pute lucră, isbândă în luptele noastre* și atunci vom ajunge *mulți ani fericiți!*

Iar fericirea noastră va fi și fericirea poporului nostru Român.

București 31 Decembrie 1885.

Ioan Russu

Învățător în pensionatul de băieți „Educațiunea“ și în pensionatul de fete „Educațiunea Română“

Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți oameni mari

Educațiunea este care face mărirea popórelor și manține lustrul lor, care întâmpină decadența lor și la trebuință le ridică din cădere.

Dupanloup

Din educație derivă tot binele și frumosul ce 'și'l póte cine-va închipui, după cum din ignoranță provin acțiunile triste și scelerate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj *L. Bücher*

Instrucțiunea desvóltă în noi sémênța talentelor, și principiile înțelepte întăresc în noi dragostea pentru virtute.

X.

Instrucțiunea nu schimbă sentimentele rele ci numai le acopere.

C. E.

Funcția de a governa, e o supremă educație.

V. Gioberti

Când fac rău superiorii saú părinții, păcătuesc îndoit, cu greséla lor prin esemplul ce dau. Fiul urmédă adesea deprinderile tatáluí; fiica merge după urmele mamei.

Fata castă probédă adesea și virtutea mamei sale, dacă mama nu e onestă, nu póte fi nici fiica.

Marzial

Esemplul este învățătura cé mai puternică.

Imbriani

Șcólele femeesti, dacă nu aú o bună direcțiune nu sunt de cât serae în perspectivă, hareme ambulante.

Tommaseo

Căți părinți nu cred că 'și cresc bine fetele, de óre ce plătesc profesorilor. !

D-na Bernier

O bună mumă face cât o sută de profesori.

Herbert

Nesțiința în care se găsesc unele femei despre datoriile lor și réua întrebuintare ce fac de timpul lor, le fac să pérđă cel mai frumos și prețios din bunurile lor, acela de a fi *folositoare*.

D-na Bernier.

Pentru creșterea copiilor, observați natura și urmați calea ce ea vă arată.

J. J. Rousseau

Observă în tăcere, ceea ce ăice fie-care : conversația ascunde și desopere caracterul ómenilor.

Dion. Cat.

Adună ca mărgăritare prețioase, vorbele acelora ce personifică *știința și virtutea*.

Maksimá turcă

Inteligența și voința rare-oră sunt de acord ; din această cauză sunt o mulțime de ómenii care cugetă bine și lucrăđă réu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj *Kant.*

Tóte patimile sunt bune, când suntem stăpânii pe dênsele, dar tóte 'sú rele când ne stăpânesc ele.

Rousseau

Acela care nu practică virtutea de cât cu speranță de a căpăta reputație, este aprópe de vițiú.

Napoleon

Munca și ordinea sint bazele prosperității, moralei și ale fericirii familiei, prin urmare și ale societății.

Smiles

Mulți ómenii se îngrijesc de reputațiunea lor, puțin de conștiința lor.

P. S.

Dacă iubiți viața, nu prăpădiți timpul, fiind-că el e stofa din care este făcută viața.

Franklin

Cel ce se crede perfect într'un așa grad, în cât numai are trebuință să învețe de la alții, nu va face nimica bun nici mare. Trebuie să fim tot d'auna gata să primim învățatură și să nu ne rușinăm de a învăța de la cei ce sunt în stare să ne învețe, știind mai mult de cât noi.

Smiles

E ușor să critici operele altuia ; dar nu e tot așa de ușor a le egala,
și mult mai puțin a le întrece.

X.

Între cele mai mari descoperiri ale timpului nostru, este fără îndoială (după opinia mea cel puțin), arta de a-și da cine-va opinia despre o carte, fără a o fi citit.

Lichtemberg

Rățiunea luminează, prejudeciul conduce.

X.

1885 Decembrie 11. - Iași

Culese de

Christ. Ștefănescu-Reverénu.

Publicăm aici o poezie mică, eșită din pana și din inima simțitoare a unui orfan care din ce mai frageală copilărie a avut să se lupte contra tuturor felurilor de greutate

Orfanii

Fra iarna inserase, stelele sclipău pe cer,
Gerul aspru într-o noapte, totui năfăcuse în fer.
Și mantia de zăpadă așternuse un covor.
Pre pământ ea și pre case și pe tot ce'l muritor.

II.

Intr'o casă ruinată, doi copii se 'ntreb mereu
De ce mama lor tot plânge și oftază tot cu greu
, Pentru că nu mai e tata, cel mai mare a răspuns,
, Care să aducă pâine, și să cerșim am ajuns !

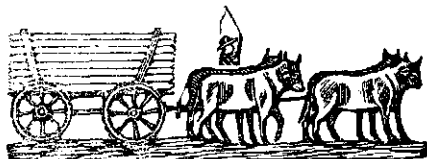
.
.
.

, Dar, unde s'o fi dus tata? întreabă micul orfan,
, Căci e mult de când d'acasă a plecat.... oți vr'un an !...
, Ce bine era atunci? n'aveam grije de nimic !...
, Pe când ați... peram de fôrne, tremurând chiar și de frig..

Două lacrimi fu răspunsul, ce primi micul orfan
De la frate său mai mare de cât dânsul cu un an.

A. M. Michăelescu

Ploesti, Decembre 1885.

Ce trebuie să se facă pentru cultura mică a țaranului?

S'a discutat într'una și chiar acum se întreabă mulți, pentru-ce instrucțiunea săténului nu corespunde trebuințelor lui practice și cari ar fi mijlocele pentru îndeplinirea acestui scop?

Dupe mine chestiunea nu este așa de gré pe cât se pare. — În adevăr, cari sînt ocupaț unile de căpeteniă ale săténului? Răspunsul este scurt: *agricultura și diferitele ei ramuri.*

Așa dar aci trebuie să și concentreze ori-cine atențiunea. Dar modul cum practică săténul nostru agricultura este cu totul c ndemnabil; trebuie prin urmare niște apostoli luminați, cari să stea lângă dînsul și să'i arate cum trebuie să cultive pămîntul. Acești apostoli în prima linie sînt învățătorii. Ei dar pe lângă cunoștințele teoretico-practice ce primesc în scôlă, trebuie să dispună de mijloce pentru a practica această ramură de producțiune. Să cercetăm, dacă aceste mijloce le are învățătorul la îndemână.

Există o lege, care datează din 1879 în această privință în favoarea Invățătorului, și deci în favoarea țaranului. Iată cuprinsul unora din articolele ei.

Art. 1. — *Tôte scôlele primare-rurale aflătore astă-đi în ființă pe moșiele Statului și acelea cari se vor mai înființa pe viitor vor fi înzestrate cu un teren de 20 pogóne, aședat cât se póte mai în apropiere de sat.*

Prin acest articol de lege, ori-cine póte vedé că legiuitorul a avut în vedere influența ce póte exercita Invățătorul asupra țaranului și de aceea s'a gândit și a votat acesta, ca el să aibă și mijlocele materiale pentru acest scop. Dar se aplică această lege sau nu?!

Din rapórttele Revisorilor scolari relative la conferintele anuale cu Invățătorii, am putut vedé cu multă părere de rîu că la nici un județ nu se face mențiune de vre-o agricultură sistematică. Causese sunt multe: sau că scôla nu este pe moșia Statului și atunci articolul de față nu s'a putut aplica; sau că moșia Statului vîndîndu-se nu s'a oprit acest loc, ceea-ce constituie o violare de lege; sau dacă scôla are acest loc, nu se gă-ște întrînsul nici două pogóne arabile; (1) sau că este așa de departe situat locul în cât Invățătorului îi este absolut imposibil de a merge cu copii spre a practica agricultura; se mai adaogă pe lângă acesta și

(1) Veđi rapórttele diferiților Revisori scolari din țeră în No. 1, 2, 3 și 4 alú „Buletinul Ministerului“ anulú I.

noua programă, care a introdus agricultura în clasa Va și VIa și așa învățătorul nu poate lăsa cele-alte clase singure (1).

Art. 3. din citata lege dice: *Pe lângă 20 pogone pământ arabil, se va mai opri pe sîma școlilor rurale cîte 600 stînjeni pătrași, loc de casă și de grădină așezați în vecinătatea edificiului școlar.*

Art. 6. *Pământul cu care se înzestrăză școla se va cultiva de către învățător, fără ca să plătescă veri-o arendă pentru dînsul.*

Pe locul de casă și grădină se va construi cu spelele comunelor respective casa de locuință a învățătorului comunal,

Trist lucru, cînd vedem că comuna nu numai nuclădește locuință învățătorului, dar trebuie ca să vie cîte 2.—3 ordine Ministeriale pînă să închirieze local pentru școlă, să aducă lemne pentru foc, ori să de servitor ș. a.

Art. 8. *Inzestrarea școlilor primare rurale cu pământ fiind făcută cu îndoitul scop de a servi ca cultură model pentru țeran și a deprinde pe elevi cu lucrări agricole, vor fi cultivate potrivit instrucțiunilor ce se vor da învățătorilor de către administrațiunea centrală.*

Locul de grădină va fi plantat cu legumi, pomi roditori și duși.

O parte din această grădină va servi de școlă de pomi, din cari se va împărși țeranilor după aflarea cu cale a Inspectorilor respectivi.

Art. 9. *Pe lângă cultura model ce vor face învățătorii, ei vor fi îndatorați a ține în grădinele lor ulei cu albine, a crește gînduci de mătase și a cultiva principalele plante agricole și medicinale*

Art. 10. *Învățătorii comunali sunt îndatorați a ține în stare bună cel puțin pa'ru boi, o vacă, oi și rîmători.*

Va să dică liguitorul a avut în vedere tot ce poate constitui adevărata gospodărie harnică model pentru țeran. Cum se face atunci că nu vedem nimic din toate astea ?!..... Cum ?.... Fiind că legea e numai pe hîrtie nu și în faptă.

Prin urmare spre a răspunde la titlul acestui articol, iată ce trebuie să se facă :

Să se ușureze actuala programă a școlilor rurale sau cel puțin să se alcătuească ast-fel ca învățătorul să aibă timpul necesar pentru a practica cele de mai sus.

Să se dea tuturor școlilor pământul prescris de actuala lege, iar acelor, cari nu se găsesc pe moșiele Statului să li se cumpere cât de puțin de aiurea, însă cel d'împrejurul școlii să nu lipsescă cu nici un mod.

Pământul dat să fie arabil nu cum se întâmplă în multe locuri, că nu e bun pentru nici o cultură sau din cauza pozițiunii sale muntose sau a compozițiunii sale rele.

Pe lângă acesta să se îmbunătățescă traiul material al acelor învățători, cari se vor devota misiunii lor, ca ast-fel să și potă procura uneltele necesare pentru o cultură și fermă-model,

1) Pe viitor voiu arăta toate școlile din România, cari posedă aceste pămînturi, de-părtarea lor de școlă, compozițiunea lor chimică, cum și pozițiunea lor geografică.

Indatoririle impuse de lege în sarcina comunelor să se execute de acestea pe deplin spre a fi Invătătorul în pozițiune de a pute săvârși marea sa operă.

Statul, județul și comuna să lucreze în deplin acord, nu cu ace indiferență proprie a autorităților comunale rurale de astă-zi.

Pentru toate astea însă trebuie să *banî și iarăși banî*, precum și oameni competenți, experimentați și desinteresați în asemenea materie.

Să sperăm, că timpul, care schimbă toate va schimba și această stare de lucruri.

A. M. Michăelescu

Plocești, Decembre, 1885.

Formarea caracterului.

Invătătorul trebuie să se gândească că profesiunea sa nu este numai un mod de traiu, ci totă lucrarea lui este o jertfă adusă pe altarul binelui oștesc.

Totă osteneala să o facem numai ca să merităm frumosul nume de educator. Și dacă vom întâlni de multe ori ingratitude, nemulțumire, să nu ne mâhnescă, căci cine culege flori, de multe ori poate să de și peste spină, sau chiar un șerpe să fie ascuns între flori.

Să ne servescă de mângâere liniștea sufletească, fericirea ce trebuie să o simțim când ne gândim că din puteri am lucrat pentru mărirea nemului nostru. Și acesta este o mângâiere pe care bunurile lumești nu o pot înlocui, pe care cu nimic nu o putem cumpăra. Căci a ne împlini cu sfințenie chemarea este o *datorie*, dar a lucra o viață întregă pentru propășirea nemului nostru ne fiind conduși nici o dată de vre un interes material, de vre un scop egoist, este un *merit*. Și omul care voește a se ridica mai presus de mulțime, acela care nu voește să rămână un simplu *muncitor*, un *om de toate dăilele*, acela trebuie să lucreze mai mult de cât îi impune datoria, acela trebuie să-și de silința pentru a câștiga merit.

Educatorul să fie inspirat în lucrarea sa de *idealism* în puterea cuvântului, dar să fie numai atât idealist, cât permite viața reală, ca nu cum va să ajungă a lupta contra morilor de vânt, a-și risipi puterile de gēba.

Avem atâtea exemple de imitat în această privință. Să rescolim numai în foile istoriei omenești, să ne reamintim numai oamenii cari au luptat pe terenul educațiunii, pe acele umbre mărețe, pe cari tot educatorul are trebui să le cunoască ca pe un sōre.

Istoria pedagogiei, este universală, este istoria întregului nēm omenesc și pe acei, cari au luptat în altă țară, a vorbit în altă limbă, noi Românii trebuie să-î onorăm tot ca și p'aceia, cari au avut fericirea a asculta graiul lor viu.

Fără de un Amos Comenius, J. J. Rousseau, Pestalozzi, Diesterweg nici noi Românii nu am fi ajuns unde suntem.

Entuziasm dar și iubire, frați educatori, și vom ajunge și noi la aspirațiunile noastre. Să imităm pe aceia, cari au făcut cum ar trebui să facă or ce învățător, după a căror osteneală apoi a urmat un progres așa de strălucit, a cărora lumină a luminat întregul nem omenesc.

Iată ce dice „Fenelonul” germanilor, *I. Seiler* (născut în satul Arsing din Boemia, an. 1751 Nov. 17)

„Educatori să se îndrepteze mai întâiu pe ei înșiși și atunci și tinerimea va fi bună. Învățătorul să fie lipsit de mândrie, să fie modest dar activ. să fie lipsit de egoism, lipsit de mania de a reforma. Să fie lipsit de acele ideie grășită, că școala poate înlocui biserica. Să fie lipsit de dorul da a trăi comod, să fie departe de el mânia, trândăria caprițiu și tot ce l poate face incapabil de a și împlini chemarea sa, dar să fie inteligent, să fie plin de iubire, răbdare și curaj.” Și întralt loc că: *„învățătorul să tragă atențiunea copiilor asupra plantei veninose de iubire de sine, să le arate ceu ce este bun, prin exemplu!”*

Ca exemplu, pentru a vedea idealul iubiții de munca învățătorescă, ne poate servi un alt învățător mare, *B. Owerberg* (născ. 1754 Maiu 1 lângă Osnabrück, mort la 1826 Nov. 9)

Acestuia din cau-a înțelegerii de care se bucura s’au oferit mai multe funcțiuni înalte, el însă le-a refuzat pe toate, pentru ca să se facă învățător.

Lucra cât ținea ziua în școala normală fondată de el și o parte din noapte o întrebuința pentru a se perfecționa în ale pedagogiei. Cât de mult ținea el de a și împlini datoria cu sfințenie, ne-o dovedește diarul său. *„In această dimineață iar am intrat în clasă fără de-a mă fi pregătit bine, Dămine ajutămi să mă îndreptez,—”* scrie o dată când a intrat nepregătit în școală.

Iată dar model de conștiință. lucru pe care foarte puțin îl imităză.

Un alt amic al educațiunii, *F. Dinter* (născ. în Borna 17.0 Febr. 29) iată ce scrie în calitate de inspector scolar către ministrul de atunci al Saxoniei: *„Eu pe tot copilul îl privesc ca pe o așa ființă care mă poate pări lui Dumnezeu dacă nu câștig pentru el întru cât mă permite puterile, adevărată educațiune creștină.”*

Cât despre Pestalozzi Diesterweg, Fröbel și alți pedagogi germani, apoi știm cu toții că întreaga lor viață și-au sacrificat-o pentru a educa generațiunile nouă.

Pestalozzi stătea cât este ziua de mare în școală, nita să se ducă și la masă, ci sta cu copiii până seara târziu. Cu cei săraci își împărția mâncarea, dar în urmă a sărăcit și el cu totul dar pe cei orfanți îi ținea în casă, îi spăla, îi pieptăna, îi îngrija ca un părinte.

Iată dar fapte mari învățătoresci, fapte prin cari ne putem explica cum poporul german a putut deveni așa de cult și mare, fapte pe cari imitându-le și noi Românii, vom ajunge acolo, unde trebuie să ajungem dacă voim se ne conservăm națiunea, existența noastră.

Fapte, pe cari imitându-le și însușindu-le învățătorii noștri, va ave ce se vadă și ce să învețe și tinerimea, și așa în viitor vom ave pe ce să ne reținem, vom ave din ce se adunăm speranță pentru un viitor mai bun și mai mare.

Că învățătorul pe lângă entuziasmul ce trebuie să aibă către cariera sa, trebuie să aibe tot atâta *patriotism*, cred, că nici nu încapă îndoelă. Nu-î vorbă, educatorul trebuie să fie iubitor de oameni în general, să fie puțin cosmopolit, dar să țină de datorie mai înainte de toate a iubi și a fi cu ce mai mare ardere pentru acel pământ, care este *patria* sa și pentru *națiunea* sa.

E frumos, când cine-va poate trăi pentru totă lumea, a se sacrifica pentru întregul nem omenesc : acesta însă o pot face numai spirite mari, noi cesti lalți să ne mulțumim cu atâta, dacă putem face ceva nu mai pentru poporul nostru.

Sunetul armelor, această dovadă despre miseria omenescă, această plagă a societății, încă n'a încetat și probabil nici nu va înceta curând. Răutatea, care se vede născută cu omul nu lasă ca noi oamenii să putem rezolvi noi între noi vre-o cestiune mai incurcată, fără să nu ne omorâm unii pe alții. Și până când această stare de lurcuri nu va înceta *patriotismul* trebuie să vegheze asupra națiunii, asupra vieții unui popor și asupra patriei. Dator este dar educatorul ca și în această privință să facă cât se poate de mult. Ca să potă face însă acesta trebuie mai înainte de toate ca pe lângă deprinderea didactică pentru a forma buni patrioți, să fie el însuși însuflețit de acest nobil simțiment.

Paciență, blândetă! Dacă vom fi pedanți, sceptici, puté vom ore face ceea, ce ne ordonă pedagogia ? ! Puté vom ore forma atunci caractere blânde, suflete pline de paciență, dacă noi înșine ne lăsăm a fi răpiți de pasiuni cari turbură sufletul ? !

Putévom altfel câștiga simpatiile copiilor, fără care foarte anevoe vom puté ajunge la rezultatul dorit atât în privința dezvoltării spiritului cât și în privința educațiunii propriu zisă ?

Și fiind-că este vorba aci de câștigarea simpatiilor copiilor, să vedem cum se poate acesta ! ?

Cred că va fi folositor să vorbim despre acesta, mai ales, fiind-că nici nu cade afară din sfera despre care discutăm și pentru-că este lucru știut, că a câștiga simpatiile copiilor depinde de la caracterul, de la maniera educatorilor.

Omul de la natură este împins să trăească în societate. Și pentru-ca în această viață socială să se afle bine, ca să nu fie în greutatea altora e de trebuință să se obișnuască cu împrejurările. Trebuie să aibe încredere în alții, pentru-că gré viața îl așteaptă pe acela, care nu se încrede în nimeni, în care nu mai este credință. Un om își poate propune o țintă, un scop, dar a ajunge acesta fără ajutorul altora, este imposibil. Și unde să se întorcă după ajutor, dacă nu la acei, cel incunjoră ! ? Cine îl poate da ajutor, dacă pentru el în societete nu mai este nici credință, nici a-

micție, nici iubire ?! Un deșert va fi viața unui asemenea om. Și a sta singur în lume, ca o oază în mijlocul unei pustii nu se poate.

Schoppenhauer, acest spirit mare, dar ne lipsit de pesimism, dice că omul poate trăi și singur, retras de lume, însă adaugă, că același numai un om cu spirit mare o poate face!

Unul a fost însă *Schoppenhauer*, și cine știe când se va mai afla un spirit așa de rar, care să refuze chiar de a vorbi cu acei cari veniaș să-l adăre.

Apoi de ce să fim astfel, chiar de am fi cu spirit mare ? Aă nu este această lume creată, pentru noi să o trăim așa pre cum este cu bun cu rău ? Ce ne costă a da iubire pentru ură ? De ce să nu fim mai bine optimiști de cât pesimiști ?! Sofisme, va dice cineva. Da ; dar este ôre ceva sigur pe acest pământ ?! În această lume cu lucruri trecătoare, noi ômenii suntem siguri de așa puține lucruri, în cât nu ne putem face imputare primind sofisme în loc de filosofie, dacã optimismul ne fericește, iar pesimismul ne lasă reci așa de adese ! Și noi știm că avem datorie morală de a ferici și pe alții. Dar poate ôre face acesta acela, care este pesimist, neîncrezător ?!

Noi ômenii suntem așa de egoiști în cât în tôte căutăm fericirea ; astfel chiar când voim să deșteptăm încrederea în cineva, orî căutăm fericirea pentru noi orî voim a o da altuia. Dar dacã credem că noi vom ajunge la fericire prin încredere, prin deșteptarea simpatiei, întrebăm acum când și cum putem face acesta ?!

Îndată, după ce copilul a călcat pragul școlii. Ba încă și mai mult : înainte de a fi vădat copilul păreții școlii. Așa, d e. educatorul să se misece în mijlocul poporului, să trăească în sinul lui, să fie fiul cel mai iubit al poporului. Cu aceste ocațiuni să se facă simpatie micilor copilași. să le vorbescă cu drag, și să le deștepte plăcere pentru școlă, așa în cât copii să aștepte cu nerăbdare ziua plecării lor la școlă.

Și apoi când copiii vor intra în școlă, unde voința lor trebuie să fie supusă necondiționat altui om, unde spiritele lor sburdalnice, vióe vor fi strânse între hotare mai mici, educatorul să se pòrte cu mult meșteșug, gingășie cu ei, și încetul, treptat să-i obișnuescă cu această viață nouă. Să sté între ei, să fie amical cu ei, să ia parte la jocurile lor și așa își va câștiga simpatiile lor. Să fie egal, bun și drept cu toți. Nici odată din vre-un interes pe copii ômenilor mai avuți să nu-i distingă de ceilalți mai săraci. Să nu perdă simpatia mai multora pentru câști-va ! În școlă să nu fie diferență de ranguri. Acolo numai două feluri de copii să fie *buni și răi* !

Egalitate ! Pentru-că, dacã nu ba face așa, apoi nici simpatia nici încrederea copiilor nu o va avé, ci va semăna numai discordie, ură, individie între copii și așa va ajunge tocmai contrariul scopului ce urmărește. Apoi mai înainte de tôte, educatorul să aibe simpatia și încrederea părinților, ca aceștia tot bine se vorbescă despre dânsul înaintea copiilor.

Educatorul să fie plin de *curaj* și de *virtute*. Și când va avé tôte

aceste calități va pute fi în stare să lupte cu greutățile vieții, cu neplăcerile ce va întâmpina, atunci va fi destul de tare să combată și să lupte contra moravurilor rele ale societății.

Și pe acest teren educatorul are să întâmpine atâtea greutăți cari numai atunci vor pute fi apărute, când vom medita mai mult asupra acestei cesiuni.

În societate sunt atâtea obiceiuri rele, atâtea idei greșite ! Dacă educatorul este *constiințios*, apoi este dator să dărâme toate aceste rele. Căci dacă nu le va combate, dacă prin exemplu și prin vorbe nu va arăta o direcțiune mai logică copiilor, apoi totă truda lui va fi zadarnică, căci copiii eșind din școală în viață, numai de cât vor căde sub influența diferitelor obiceiuri greșite ale societății ne putând rezista contra lor dacă n'au eșit din școală destul de tari și cu caracterul format.

Fiind-că e vorba tocmai despre obiceiurile societății, apoi să ne oprim puțin aci.

În alt loc am vorbit despre cauzele obiceiurilor sau caracterului în genere și am spus, că ele se dezvoltă sub influența *pământului* ce locuim, a *climei*, a *fenomenelor naturii* și mai ales sub influența *ocupațiunii*.

Aci întreb numai atâta : au ceva influență obiceiurile asupra caracterului unui individ ? și cum este această influență : în favoarea sau nefavoarea caracterului ?

La aceste întrebări putem răspunde, da. Pentru-că nimeni nu se va îndoi că obiceiurile n'au influență asupra caracterului, și este evident că obiceiurile bune vor fi în favoarea caracterului, iar obiceiurile rele vor fi contrarii.

Acea ce noi putem face aci, este ca să-i deprindem pe copii cu obiceiurile bune, și să-i desvătăm de cele rele. Se înțelege că educatorul trebuie să fi hotărât între ce e bun și între ce este rău. Să-i obișnuim cu *ordinea*, cu *punctualitatea*, cu *stima* către bătrâni în scurt să-i obișnuim cu tot ce este *bun și frumos*. Și înaintea copiilor s'arătăm acestea nu ca niște porunci ci ca ceva, care să se înțeleagă de sine. Copiii să *nu simtă opăsare, supunere, dar voința lor să fie limitată !*

Formându-le astfel sufletul, vom avea de rezultat oameni cu caractere cari dacă vor eși în viață nu vor fi apăsați de jugul prejudițiilor. Inteligența, fără nici un prejudiciu să hotărască faptele noastre. Să nu ne închinăm orb prejudițiilor. *Nu obiceiurile să formeze caracterul. ci obiceiurile să fie rezultatul caracterelor !* Să nu ne lăsăm a fi formați de curentul social, ci noi înșine să ne formăm. Oamenii cari au fost môle educați cari nu știu ce să dică *constantă, perseverență* pe aceștia sorta îi va arunca de ici colo și nu merită compătimirea ?!

Oarenu acestea împrejurări dau naștere corupțiunilor sociale ? Nu, din acestea isvorăsc pasiunile neferecite ? Oare nu moravurile rele, lipsa de *voință*, dau naștere la toate acestea ?

Din obiceiul se lasă tinerimea plăcerilor trupești și sufletești. Obiceiul devine apoi *pasiune*, devine o a doua natură a noastră. Pasiunea rău apoi dă naștere lucrurilor, faptelor rele și din acestea ne putem explica mai mult acea, ce numim *slăbiciuni omenești, păcatele secolului*.

Și tot așa de adevărat este, că din obiceiurile bune se naște omul *virtuos, bun și frumos*.

Câte trăsuri bune și rele nu putem afla în istorie! .Acea ce caracteriză un secol oare care, mai adeseori este rezultatul obiceiurilor bune și rele. *Barbarismul, cavalerismul, pietatea* și altele de felul acesta, prin care a trecut societatea, au snt oare rezultatul obiceiurilor bune și rele?!

Nu trebuie oare să țină seama de toate acestea educatorul la formarea caracterelor? ! Putem oare fără de aceste cunoștințe să umblăm sigur în lucrarea lui?!

Și ținându-se departe de obiceiurile rele, iar pe cele bune posedându-le, va putea prin *exemplu* să influențeze asupra copiilor, să se ajute prin însuși exemplul său a forma caractere *bune și morale* la copii?!

București 4 Dec. 1885.

Ion Rusu.

Metodele de învățământ

Am promis că, în acest număr, vom vorbi despre limba română.

O traciare pre amănunțită despre acest studiu recunoștem, că n'ar pute fi aci la locul său, fiind destule manuale relative la predarea limbii române. Vom vorbi dar mai întâiu despre cele 10 feluri de vorbe, cari sunt, putem dice, temelia cunoștințelor gramaticale. În adevăr, dacă copiii nu vor ști deosibi bine cele 10 feluri de vorbe, cu greu vor înțelege noțiunile de subiect, de predicat, de atribut, de compliment, de propozițiune, de frază, etc. Din contră, dacă copiii vor pricepe bine deosibitele feluri de vorbe, vor înțelege fără multă greutate, toate ideile mai dezvoltate, ce li s'ar propune. Și pentru-că exemplele sunt tot-a'una mai convingătoare, să ne întrebăm: Când copilul n'a înțeles, de pildă că *vorbu școlar* este substantiv, mai putem noi oare pretinde, ca el să știe ce fel de substantiv este vorba școlar, adică concret sau abstract, etc? Fără îndoială că nu — S'apoi, subiectul nu este el oare un substantiv sau un pronume, despre care se vorbește în propozițiune? Chiar predicatul nu este el adesea un verb sau un adiectiv, ect? În fine, diferitele feluri de complimente circumstanțiale, ce alt lucru sunt de cât niște adverbe cari poartă tot același numi?

De aci se înderează, că cunoșterea subiectului, a predicatului a atributului și a deosibitelor feluri de complimente se întemează pe cunoșterea celor 10 feluri de vorbe. Chiar cunoșterea propozițiilor din frază se întemeiază pe cunoșterea atributului și complimentelor, și prin urmare tot pe înțelegerea diferitelor feluri de vorbe.

Căci, ce este propozițiunea subordinată atributivă, dacă nu un fel de atribut pe lângă subiectul altei propozițiuni, sau pe lângă vre-un substantiv óre-care? Ce este subordinata dréptă, dacă nu un fel de compliment drept? Ce sunt, în fine, subordonatele circumstanțale: de loc de timp de mod și de causă, dacă nu niște complimente cu aeeleși numiri, pe lângă predicatul unei alte propozițiuni.

Tóte acestea le atinserăm de o cam dată întrécăt și în mod general cu scop, ca să dovedim, cea ce am susținut la început: Că *cele 10 feluri de vorbe sunt temelia studiului limbii*. Acestea șise, lesne vom pricepe din ce causă școlarii noștri nu sunt tocmai tari în studiul limbii române. Naște deci întrebarea: cum putem vindeca acest rău? Cu alte cuvinte: Cum putem propune mai bine școlarilor cele 10 feluri de vorbe așa că —, dacă se póte —, să nu le uite în tótă viața lor?

Fără îndoiă, că unele din manualele de limba română, întrebuințate în școlele nóstre primare, arată cum învécătorul trebuie să propună acest studiú. Și dacă mi-am luat curagiul, ca să vorbesc despre un studiú așa de important ca limba română, acesta n'am făcuto de cât cu scopul, ca să aduc mai multă lumină asupra modului de propunere din partea învécătorului.

Până să nu între în dezvoltarea celor 10 feluri de vorbe, învécătorul va face cunoscut copiilor, ce numim *fînță* sau *substanță*, *ucru și viețuitoare*, ce numim *vorba*, *cuvent sau discurs*, ce numim silabă sau articulațiune, *sune și literă*. Apoi vom începa propunerea deosibitelor feluri de vorbe le va vorbi cam în acest chip: Copii! Când un om întâlnește pe un altul și-i spune pásurile sau bucuria lui, el nu face altceva de cât vorbește. Pe lângă alte märețe daruri, cu care bunul Dumnezeu a împodobit pe om, i-a dat și darul vorbirii, pe care animalele nu-lau. Fără acest minunat dar, omul ar fi fost tot d'una sélbatic Prin vorbire ómenii se înțeleg la trebuințele lor. Când eú vă povestesc ceva atunci vó vorvese, și D-vóstră, când imi spuneți lecția, asemenea 'mí vorbiți. Ómenii cari au făcut cărțile pe cari voi învățați, fiind-că nu putéu vorbi tuturor ómenilor și tuturor copiilor din țară, au tipărit cugertările lor și ne vorbesc tuturor din depártare. Cartea este o vorbire scrisă și tipărită. Ca Románi, vorbim limba románescă, dupé cum Turcii vorbesc limba turcésă, Francezii limba franțúdescă, Nemții limba nemțescă, etc. În limba románescă sunt fóste multe vorbe. N'avem trebuință, dar nici nu putem, să numărăm tóte vorbele din limbă. Numai pe câte-va pagini din cartea de citire veți afla mai multe mi de vorbe. Tóte vorbele románești forméză limba románescă. Dupe asemenea înțeleșului vorbelor, ómenii învățați au împărțit tóte vorbele din întreaga limbă románescă în 10 clase. Iată dar, eú fac aci pe tablăo așa numită *Tabela vorbelor*, care cum vedeți e împărțită în 10 clase, fie-care clasă coprinđend un doesibit fel de vorbe cu numele seú. Faceți și D-vóstră pe caet.

numite Sustantive	numite Adiective	numite Verbe	numite Pronume	numite Numeraie	numite Articole	numite Adverbe	numite Conjuncții	numite Prepoziții	numite Interjecții
școlar	bleg	scriu	eū	unu	lū	bine	și	în	ah!
copil	peltic	merg	tu	doi	le	încet	însă	la	vai!
om	bun	béu	el	trei	a	aci	saū	cu	oh!
școlă	mare	citesc	noi	patru	lui	sus	dar	de	uf!
cal	frumos	vorbeșc	voi	cinci	al	ađi	să	spre	hei!
bancă	veche	strig	ei	șese	cel	măine	orī	pe	aoleo!
căine	rēū	taiū	é	șapte	cé	de frig	fiind-că	din	st!
sobă	albă	vēđ	ele	opt	ēl	de ger	nicī	dintre	ps!
porc	gras								
caet	scump								

Noi am trecut aci în tabelă abia câte-va exemple de fie care clasă. V'am spus, că sunt foarte multe vorbe. Să ne închipuim însă copii, că limba românească ar cuprinde tocmai 10 mii de vorbe, așa ca fie care clasă să cuprindă o mie de vorbe. Ei bine, în clasa 1 de vorbe ar trebui să scriem un fel de vorbe, în a doua, alt-fel de vorbe și așa mai departe, fiind-că nu toate vorbele ne dă același înțeles sau aceeași idee. Așa, sînt unele vorbe în limbă, care arată nume de ființe adică de substanță, cum sînt cele scrise în clasa 1. Pe acestea le-am numit *substantive*, de la vorba *substanță*, care va să dică ființă, materie etc. La vorbele substantive putem face întrebarea: Cine este? Ce este? La care întrebări se va răspunde: Căine, scaun, pom, casă, sora etc.

Substantiv numim deci vorba, care arată un nume de ființă sau de substanță. Dacă din limba românească am scăde clasa substantivelor, adică o mie de vorbe, ar mai rămânea în limbă încă 9 mii de vorbe.

Ființele nu sémănă întocmai între ele. Chiar doi copii, doi pepeni doi cai, etc., nu sémănă unul cu altul; nu aū prin urmare aceluși calități sau însușiri. Așa, un copil pôte fi bun și altul rău; un pepene pôte fi mare și altul mic; un cal pôte fi bătrân, altul ténér. Fie-care ființă, în fine, pôte avé mai multe calități sau însușiri. Un copil de pildă, pôte fi: bun orī rău, frumos sau urât, bălan sau ócheș, înțelept sau nebulatic, silitor sau leneș, ect. Un pepene pôte fi: crud sau copt, mare

saŭ mic, plin saŭ sec etc. Ei bine, toate aceste vorbe, cari n'arată ființe ci numai calități saŭ însușiri, cu alte cuvinte, cari arată cum sunt ființele, toate aceste vorbe le trecem în clasa II de vorbe și le numim adiective. Dacă și această clasă ar cuprinde o mie de vorbe scădând și această clasă ar rămâne în cele 8 clase încă opt mii de vorbe. La adiectiv putem face următoarele înrebări: Cum este? (omul de pildă) ce fel e? (masa); care? (școlar?) (cel silitor). Adiectiv numim vorba care califică un nume substantiv: Adiectiv numim vorba, care însușiește saŭ arată cum este o ființă.

Mai sunt în limbă alte multe vorbe, cari n'arată nici ființe, nici calitățile lor, ci arată mișcări saŭ lucrări și stări ale ființelor. Un om, de pildă, poate mânca, bé, răsuffa, vorbi, fugi, alerga, și altele. Copilul citește, se jăcă, ride, scrie, merge, dărmă etc.

Toate vorbele cari arată lucrarea, starea saŭ existența unei ființe se numesc *verbe*. Așa verbul *scriu* arată lucrarea ce fac eu; verbul *stau*, *dorm*, *șed*, arată starea saŭ lucrarea ce fac și în fine *sunt* saŭ *am fost* saŭ *voi fi*, care este același verb, arată firea saŭ ființa, ori existența mé în lume. În clasa III-a de vorbe vom scrie toate *verbele*, pe cari scădându-le din cele 8 clase de vorbe vor rămâne încă 7 clase saŭ 7 mii de vorbe.

Adesea în vorbire, în loc de a dice Nicolae citește, obicinuim să dicem: El citește. În loc de a dice: Maria scrie, putem dice: É scrie. Dacă pe mine mă chiamă Mihai, în loc de a dice: Mihai învêț, nu este mai bine, să dicem: *eu învêț*? În loc de a dice: Inveți Petre? putem dice: Inveți tu? Când suntem mai mulți înși în loc de a dice: Eă, Dumitru, Nicolae și Tudor învêțăm, dicem: Noi învêțăm, În loc de a dice; Ione, Stane, Gheorghe, scriți! noi dicem: voi scriți. În fine, în loc de a dice: Simeon, Toma, Constantin și Radu scriu, noi dicem: Ei scriu. Acestea și alte asemenea vorbe cari se pun adesea în locul numelor, se dic *pronume* adică: pentru-nume saŭ în loc de nume.

Pronume numim deci vorba, care ține locul unui nume substantiv. Din cele 7 clase de vorbe scădând clasa IV a pronumelor vor rămâne încă 6 mii de vorbe, în celelalte 6 clase.

Mai sunt unele mici vorbe, ca: *lă*, *le*, *a*, *cel*, *cé*, *al*, *él*, cari se pun în urma substantivelor saŭ adiectivelor, înainte lor, sa să le hotărască. Când dicem: Am vădut un *om* noi nu știm, despre care *om* e vorba, fiind-că nu l'am hotărât, Inșă, când dicem: A venit *omul*, acum se știe, care *om* a venit: prin urmare e hotărât. Asemenea, când dicem: Am vădut o *casă*, nu știu despre care *casă* e vorba, nefiind hătărâtă, când dicem inșă; Casa este mare, atunci negreșit se știe, despre care *casă* e vorba pentru că e hotărâtă. Aceste mici vorbe, care hotărăsc ființa saŭ lucrul despre vorbim se dic *articli* saŭ *articoli*. Cu acestia formăm clasa V-a de vorbe, pe care scădându-o din cele 6 clase rămân încă cinci clase de vorbe în întreaga limbă românească.—

(Va urma)

Michail Nicolescu.
(Bănăsa, Ilfov)

Maxime culesc din dogmele vechilor înțelepți

Mânia și pripa sunt două lucruri contrarii prudenței.

Feritivă e a lauda pe cine-va pentru avuția sa că de veți căuta bine, nu i se cuvîne astă laudă.

Trăește tot de una ca și cum ar fi să mori în tot momentul și ca și cum ar fi să ajungi în cele mai adânci bătrânețe.

Un om e foarte nenorocit, dacă nu știe să sufere disgrațiile vieții.

Persecutarea sorții e cea mai greă de suferit.

E o slăbiciune de minte de a pretinde cine-va lucruri imposibile.

Mai bine să judece cine-va pe doi inamici, decât pe unul va face prieten, de cât pe doi amici, din care va perde pe unul.

Avuțiile servesc mai mult să abată pe oameni din calea virtuții.

Bias

Nu e nimic la care omul să nu pôta ajunge prin muncă și multă gândire.

Cea mai bună pașă pentru cei mari e dragostea supușilor.

Plăcerile sunt trecătoare, dar gloria eternă.

Omul să fie moderat în fericirile sale și prudent în restriște.

Să avem pentru preteni, aceleși simțăminte când sunt în fericire ca și în restriște.

BCU Cluj / Central University Library Cluj *Periandru*

Cea mai bună politică e a învăța pe cetățeni să-și conducă bine familia și să-și întrebuințeze bine averea.

A amenința pe cine-va e slăbiciune de femeie.

A-și slăpâni cine-va *limba, pasiunile și pântecile* este cea mai mare înțelepciune.

Omul curajos trebuie să fie tot-de-una blând și să se facă mai mult de respectat de cât de temut.

Aurul și argintul se cercă cu o piatră de cercare, dar inima omului se cercă prin aur și argint.

Să întrebuințăm orice cu moderare, ca nu perzându-se să simțim prețurile lipsa lor.

Nimic nu e mai puțin sigur ca autoritatea tiranilor.

Chilon

Faceți bine și amicilor și inamicilor voștri, ca pe unii să-i păstrați și pe alții să-i câștigați.

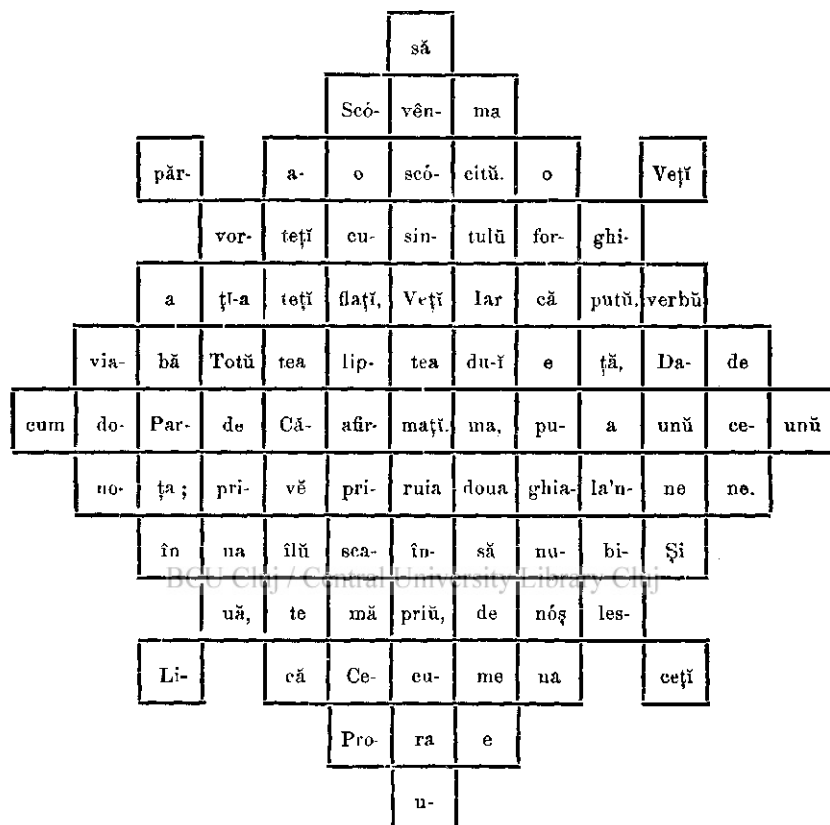
Cleobul

N. Andreescu

Poinaru I. pl. Nucșora, Mușcel

ENIGMĂ SILABICĂ INDOITĂ

(Săritura calului din șah, de d. A. M. Mihăilescu, normalist din Ploești).

Sarada I

(De d-l G. Stoicescu din Surani, Prahova)

În șase semne se compune
 Cuvântul, și'i dăci pe nume
 Însă ca să l' puteți ghici.
 Tot cuvântul veți împărți
 În două părți separate,
 Care'n urmă apoi legate
 Ne va da un mineral
 Usat de or-ce zidar

Partea primă sũ-animal
 Cunoscũt în general
 Iar a doua o formé/ã
 Un gândac ce'n lemn sondézá
 El e mic și ne'n-ernnat
 Și'ntre insecte ȝ clasat

Citind prima parte bine,
 Inșã începẽnd de la fine,
 Dãm d'o apã ore care,
 Dar sã știȝi e stãtãtore.

A doua tot invers luatã
 O vietate ne-aratã,
 Ea e micã, nu e mare,
 Și'ȝi plãcutã la mãncare.

Sarada II

(De d-l A. G. Popescu, din Iléna, Ilfov)

Silaba începãtore
 Sũnt moneda tũblãtore.
 A doua serv la armatã
 D'o apãr de glonȝ și spadã
 Intreg un oraș frumos,
 Pe-un riũ german în jos.

Sarada III

(De D-l Victor A. Bacaloglu, din Bũcurești)

Doã note musicale
 Concurézá a forma
 Un cuvẽnt 'ce se usézá
 Când vrea voia a'ȝi lua.

Sarada IV

(De D-l D. Z. . . . din J., Argeș)

Prima parte, dac'o vreȝi
 În pronume o cãutaȝi.
 A doa d'o veȝi citi

O armã é va numi.
 Ambele părȝi în preunã
 Nume de plantã o sã spunã

Cuvânt rombic

De D-l Victor A. Bacaloglu, din București)

.		Consună				
.	.	.		Animal folositor		
.		Nume bărbătesc
.	.	.		Pește		
.		Consună				

Deslegarea șaradelor din No. 8 al acestei reviste, precum și a ghicitorilor din No. 7 și 8.

Șarada I este **Lipan** **Li** – **Pan** – **Nap** — I, l.

Șarada II este **Cântar** – **Cânt** – **Ar** – **Par**.

Ghicitorile din No. 7 al acestei reviste înseamnă: 1) *Lulă*, 2) *Fasule*, 3) *Epure*, 4) *Șurp*, 5) *Rótele cerului*, 6) *Césornac*.

Ghicitorile din No 8 al acestei reviste înseamnă: 1) *Casă*, 2) *Fórfecî*, 3) *Corabiă*, 4) *Lacăt*, 5) *Ceță*, 6) *Plug*, 7) *Lumba*, 8) *Varza*, 9) *Plosca*, 10) *Toiag*, 11) *Grindă*.

Persónele cari le au deslezat exact sunt D-na *Untărénu* din Gara-Costești, (Argeș); D-l *Oprea Negulescu* din Radovana. (Ilfov); D-l *G. Proistosescu*, din Mioveni, (Muscel). D-l *G. T. Bulgărescu*, București. D-lu *D. Z. G.* din J. b. ..

BIBLIOGRAFIE

Cu ocazia anului nou este obiceiul a se dăruí copiilor jucării și cărți frumoase, nezeșit cărți scrise în limbă streină, deși copiii ar pricepe puțin asemenea limbă. «N'avem de loc cărți frumoase în românește pentru copii, ne spunea ieri un boier mare care cunoște tot ce se petrece în alte țări, dar care n'are idee despre nimic din cele ce se petrec în România». Mă iartă, D-le, i răspunsei, căci tot sunt și la noi câte-va cărți bune și frumoase. Așa pentru copii mai mari avem cărțile lui Alexandri, ale lui Bolintinénu, N gruzzi, ale lui Ganea, Slavici,

și altele; ér pentru copii cei mici avem pe *Guliver*... «Avem noi óre pe *Guliver* în românește, mă întrepruse boierul m-ă ? Da, D-le și răspunsei, avem pe *Guliver în țara Piticilor*. și pe *Guliver în țara Uriașilor*» Ah! ce țară îndărătnică este țara noastră, strigă boierul. Veđi, dacă s'ar afla vr'o revistă care să ăică ceva despre asemenea cărți. ar ști toți căi dorese să știe. Eú întreprusei, ăicându'i din nou, mă iertați, D-le, că s'a vorbit despre aceste cărți în revista «*Lumina pentru toți*», No. 7, pagina 283. Boierul răspunse că i s'a trimis și lui această revistă dar n'a citit'o, căci este scrisă pre românește. La revedere, boierule, la anul, ăisei.»

CORESPONDENȚA

Persónele cari au trimis diferite scrieri la redacția acestei reviste și din cari nu s'a publicat pîn'acuma nimic, sunt rugate să mai aibe răbdare; că-i abondanța materii nu a permis încă publicarea lor în total sau în parte; din care cauză s'au întrerupt de o cam dată mai tóte studiile eșite din pana redacțiunii.

D-lui D. Z. g. ...la J. b....Negresit că v'a înșelat *amicul*, dar nu face-ți cas mare, că-i nu ești singura victimă — Cartea descoperită de *D-ta* ni se pare prea ciudată. Ne pare rău că n'o putem vedea în original, dar de sigur că este mistificarea unui anăgitor, căci chiar de ar fi de 215 ani. cum se esplică iscălitura lui Solomon? Admirăm răbdarea ce ai avut să lucrezi trei ani la copierea ei. — Care e deslegarea cuvântului *incrușit* ce ai trimis? —

D-lui I. Eneescu, la T. ., Ilfov — În No. viitor va apare una. — Nimeni nu vrea să cheltuească bani pentru editarea lucrării în chestiune. — Primim cu plăcere a publica din sentințele, proverbele și maximele adunate din Cantemir.

De asemenea puteți trimite or ce altă lucrare, căci redacția va publica din ele tot ce va găsi că corespondne scopului ce urmărește.

D-lui Vrăbescu la T. S. — Nam început încă a ne ocupa de basmele trimise din mai multe părți înțată că n'ave n spațiu și al doilea, căci ne propunem a face un me studiu asupra basmelor, înainte de a publica.

D-lui S. T. (a B.), Ilfov. Că-i trimiteți *enigme, șa-ade, ghicitori*, arătați tot odată în scr sóre și deslegările lor.

D-lor C. S. R. Iuși; N. J. Slatina; D. Tr., Ogr; Anag, Curtea de Argeș, mulțumiri pentru plata de abonamente.

D-lui G. S. I., Miz. — Mulțumire. — Apelul în No. viitor, căci acesta e couplet.

AVIS. Onorabilele persoane cari primesc revista : *Lumina pentru toți* sânt rugate să achite abonamentele.

EDUCAȚIUNEA

PENSIONAT DE BĂEȚI

AL LUI

—= ENIŪ BĂLTÉNU =

alea Moșilor, No. 138.

BUCUREȘTI

In acest pensionat se primesc școlari

Interni, Externi și Demi-interni pentru
clasele **Primare, GIMNASIALE și Comerciale**

De la 25 Noembre a început să funcționeze grădina de copii (școla maternă pentru copii mici de la 3—6 ani).

Acest pensionat este situat în poziția cé mai sănătósă a capitalei, aproape de școla comercială, de liceul Mateiŭ Basarab, de gimnasiul Lazăr.

Acest pensionat **a probat cu fapte**, anul trecut, să știe să 'și facă datoria în conștiință. Școlariilor cari au terminat clasele primare, li s'au dat atestate de la școlele statului, fără să rămână nici unul repetent. Școlariii gimnasiali și comerciali au urmat cursurile la școlele publice, unde au și depus examenele, fără ca nici un școlar gimnasial, înscris în regulă, să rămână repetent, ba încă unii au luat premii.

Școlariii sunt obligați să vorbescă tot dauna în limba **germană și francesă**, în care scop s'au angajat persoane anume cu contract în regulă. Pentru îngrijirea copiilor mici s'a angajat o damă germană.